



Inatsisartunut Ilaasortaq
Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit
/Maani

§ 37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 2019-142 Kuannersuarnut tunngasumut akissut

Asasara Sofia Geisler.

Martsip 11-ani 2019 Naalakkersuisunut apeqquteqarputit Narsami innuttaasunik paasisitsiniaalluni ataatsimiisitsinermut tunngasumik. Apeqqutit uannut akisassanngortinneqarput. Apeqqutinut akissuteqaammut Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmit Nunatsinnilu Nakorsaaneqarfimmit ilanngussisoqarpoq.

Brevdato: 25-03-2019
Sagsnr.: 2019 -6835
Akt-id: 10384477

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: pan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Kuannersuarni aatsitassarsiortoqalissappat tamatuma innuttaasunut avatangiisinullu sunniutigisinnaasai pillugit ukiormanna februarip qiteqqunnerata nalaani Narsami eqqaamiuinilu innuttaasunik paasititsiniaalluni ataatsimiisitsinerni tunngaviusut ilisimatuussutsikkut suliat suunersut sunillu imaqaarnersut Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat?

Naalakkersuisut apeqqutinnut qujapput ilisimatuussutsikkullu paasissutissanik allanillu Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmit allattorsimaffimmik pissarsivugut.

Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik ima paasissutissiivoq:

”Narsami eqqaanilu innuttaasunik paasissutissiilluni ataatsimiisitsinerit malittarisassat najoqqutassallu atuuttut tunngavigalugit, ilisimatuussutsikkullu nalunaarusiat siunnersortillu allakkiaat tunngavigalugit ingerlanneqarpoq. Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmit oqaatigisinnaavarput ilisimasat paasissutissallu tamanit atuarneqarsinnaasut allattorsimaffiat Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup nittartagaanut ilanngunneqarsimammat, link-illu uku atorlugit takuneqarsinnaammata www.asaa.gl imaluunniit www.eamra.gl.

Oqartussani suliaqaarnermi ataani allassimasut nalinginnaasumik tunngavigineqartarput:

Inatsisit:

- Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-imeersoq. (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit)
- Pisortat ingerlatsineranni suliaasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq
- Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersoq

Malittarisassat najoqqutassallu:

- Aatsitassanik (ikummatissat kulbrinte-sut minillugit) Kalaallit Nunaanni asimi suliaqarnermi nalunaarusiornermilu malittarisassat, ukioq 2000-ernisat
- Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissuinernut misissueqqaarnernullu akuersissutinut qinnuteqarnermi periutsit piumasaqaatillu nalinginnaasut 2013-imeersut
- Kalaallit Nunaanni aatsitassanik paaanissamut tunngatillugu VVM-iliornissamut (Avatangiisinut Sunniutaasussanik Naliliineq) najoqqutassat 2015-imeersut
- Inuiaqatigiinnut Sunniutaasussanik Naliliineq (VSB) –VSB-mik suliaqarnermi ingerlariaatsinut suliarineqarneranullu aatsitassarsiortunut ilitsersuut 2016-imeersoq
- Utaqqiisaasumik tupersuaqarfinni eqqakkat qanoq passunneqarnissaannut najoqqutassiat 2015-imeersut

Taakkua saniatigut ataaniittut nalunaarusiat, allakkiat, paasissutissat tamanut tusarniutigineqartut pappiaqqallu allat suliamut tunngassuteqartut paasititsiniaalluni ataatsimiisitsinerni toqqammavigineqarput:

- Kujataani Kuannersuarni suliniummik ulluni 35-ni tusarniaaqqarneq
- Nalunaarusiat Inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniutaasussanik nalilersuineq (VSB) aamma Avatangiisinut sunniutaasussanik nalilersuineq (VVM), Tanbreez Mining Greenland A/S-ip aatsitassanut qaqutigoortunut eudialyt-imut kiisalu aatsitassamut feldspat-imut tunngatillugu Killavaat Alannguanni paaanissamut akuersissummik qinnuteqaataanut atatillugu suliarineqartut, pillugit tamanut ammasumik tusarniaaneq
- Nr. 200: Pinngoqqaatinik qinnngornernik ulorianartunik akulinnik aatsitassarsiorneq (nalunaarusiamut ilisimasat tunngaviusut paaserusukkukkit atuakkat najoqqutarineqartut takukkit)
- Kuannersuarni suliniummut VSB pillugu nassuiaatip allaqqaakkap tamanut allagaatinik takunnikkumanerup kingorna saqqummiunneqarnera
- Kuannersuarni suliniummut VVM-imik nalunaarusiamut missingiut
- Narsami 2017-imi Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut

- Aqutsisoqarfiup misissuineri tunngavigalugit nakkutilliinermik nalunaarusiaq 1 aamma 2
- Ilisimatuussutsikkut teknikkullu saqqummersitat den Internationale Atomenergiagentur-imeersut (IAEA)
 - Ilisimatuussutsikkut teknikkullu saqqummersitat Canadami uran-imik isumannaallisaaneq pillugu kommission-imeersut (CNSC)
 - Paasissutissat Statens Institut for Strålebeskyttelse-imeersut (SIS)
 - Avatangiisinut Sunniutaasussanik Naliliineq (VVM) paaasinnaanermut akuersissut nr. 2003/05, Angel Mining (Gold) (2010) pillugu:
 - Nr. 181: Nalunami avatangiisinik misissuineq, Kalaallit Nunaata kujataa, 2015
 - Nr. 105: 2013-imi Ivittuuni kryolit-imik paaaffimmi avatangiisinik misissuineq, Kalaallit Nunaata kujataa
 - Nr. 97: Nalunami avatangiisinik misissuineq, Kalaallit Nunaata kujataa 2013
 - Nr. 55: Nalunami avatangiisinik misissuineq, Kalaallit Nunaata kujataa, 2012
 - Nr. 20: Nalunami avatangiisinik nakkutiginnilluni misissuineq, Kalaallit Nunaata kujataa
 - Naalakkersuisut uran-imik nassuiaateqareerneranni Kuannersuit pillugit paasissutissat
 - Kalaallit Nunaanni uranimik misissuineri paaanermilu inuiaqatigiinni eqqarsaatigisassat pillugit nassuiaat, Bind 1
 - Kalaallit Nunaanni uranimik misissuineri paaanermilu inuiaqatigiinni eqqarsaatigisassat pillugit nassuiaat, Bind 2
 - Naalakkersuisut uran pillugu nassuiaataat pillugu ilisimatitsissut
 - Urani immikkut sammillugu Kalaallit Nunaanniit Canadamut angalaneq
 - Paasissutissat piviusullu Kalaallit Nunaanni uranimik paaanermut tunngasut
 - Uranimik paaaneq avammullu annissuineq pillugu nalunaarusiaq
 - Uranimik allanillu aatsitassanik qinngornernik ulorianartunik akulinnik paaanissamut akuersaangilluinnarnissamik politikkeqarnerup atorunnaarsinneqarsinnaanissaanut imaluunniit allanngortinneqarsinnaanissaanut tunngatillugu pissutsit pillugit nalunaarusiaq
 - Uranimik paaaneq avammullu tuniniaaneq pillugit nunat tamat pisussaaffii pillugit nalunaarsuutit
 - Paasissutissat piviusullu Kalaallit Nunaanni uranimik paaanermut tunngasut 2015
 - Urani immikkut sammillugu Kalaallit Nunaanniit Canadamut angalanermi ilanngussaq 2015
 - Urani immikkut sammillugu Kalaallit Nunaanniit Canadamut angalaneq 2015
 - Hudson Greenland A/S-imik IBA-mik isumaqatigiissut (IBA-mik isumaqatigiissutinut assersuutit)

- Tailings-it qanoq passunneqarnissaannut ilitsersuut
- Sapusiarsuit pillugit nalunaarusiat najoqqutassallu
- Sapusiani isumannaallisaanermut najoqqutassat

Soorlu qulaani oqaatigineqareersoq paasissutissat tamarmik www.eamra.gl aamma www.asaa.gl -imi nassaarineqarsinnaapput.

**2. Naalakkersuisut aammaarlutik uppersarsinnaavaat
Naalakkersuisoqarfiit sinnerlugit peqataasut ilumut oqaatigisimangikkaat
Kuannersuarni aatsitassarsionermi uran-imik thoriuminillu akullit
piiarneqartussat Kuannersuit eqqaanni inunnut najugaqartunut, uumasunut
avatangiisinullu peqqissutsikku akornutaanaviannngitsut?**

Soorlu oqaatigineqareersoq angalaqatigiit oqaatigaat suliniutit aalajangersimasut navianartoqannginnerannik oqarsinnaanatik, oqartussalli pisussaaffeqarput ilisimasat pigineqartut tunngavigalugit paasissutissanik suliamut tunngasunik eqqortunillu saqqummiissallutik. Naalakkersuisut ilisimaaraat Nunatsinni Nakorsaaneq Narsami ataatsimiisitsinerni februar 2019-imi oqarsimasoq: *”ilisimasat massakut pigineqartut tunngavigalugit, suliniut eqqartorneqartoq ilimagineqanngilaq qinngornernik imaluunniit pujoralannik siaruartoqarnissaanik ima annertutigisumik kinguneqassasoq Narsami najugallit peqqissusiinut ajoqutaassalluni.*” Suliniut taamaattoq Naalakkersuisunit suliarineqaaqqaartussaavoq, aatsitassanut inatsimmut naapertuuttumik nassuiaatit pisariaqartut naammassineqareerpata.

Neriuppunga qulaani allassimasut apeqqutinnut akissutaalluartut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga


Siverth K. Heilmann